

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **L. P.**, zast. Mgr. Tomášem Výborčíkem, advokátem, se sídlem Huťská 1383, Kladno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 12. 2024, č. j. MV-181896-3/VS-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 3. 2025, č. j. 17 A 8/2025-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1]Žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 12. 2024, č. j. MV-181896-3/VS-2024, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 24. 10. 2024, č. j. PK-VVŽÚ/10355/24, kterým byla ve zkráceném přezkumném řízení v souladu s § 97 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zrušena výroková část II. pravomocného usnesení Komise k projednávání přestupků města Horšovský Týn (dále jen „přestupková komise“) ze dne 9. 8. 2024, č. j. MUHT 21155/2024, kterou bylo podle § 86 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, zastaveno přestupkové řízení vedené proti žalobci pro přestupek proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bodu 3 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých přestupcích“), a věc byla vrácena přestupkové komisi s tím, že právní účinky zrušujícího rozhodnutí nastávají v souladu s § 99 odst. 1 správního řádu ode dne nabytí právní moci výrokové části II. usnesení přestupkové komise ze dne 9. 8. 2024, č. j. MUHT 21155/2024.

[2]Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 14. 3. 2025, č. j. 17 A 8/2025-42, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl jako nedůvodnou.

[3]Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž navrhl jeho zrušení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí.

[4] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem v souladu s § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Kasační stížnost byla podána ve věci, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, a proto se musel Nejvyšší správní soud dále zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[6] O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve světle odstavce 52 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2010, č. j. 6 As 36/2009-162, z něhož dovozuje nutnost rozlišovat mezi zákonností a věcnou správností, přičemž za skutkově správný má být považován správní akt, v němž byl správně zjištěn skutkový stav a správně aplikována právní norma. Přezkumné řízení vedené podle § 94 a násl. správního řádu jako mimořádný opravný prostředek by pak měl postihovat pouze pravomocná rozhodnutí nezákonná, v nichž například správní orgán byl nepříslušný, rozhodoval mimo svou pravomoc nebo způsobem, který zákon ani neumožňuje. V této souvislosti stěžovatel odkázal i na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2003, sp. zn. 28 Cdo 408/2002, v němž se uvádí, že věcnou správností rozhodnutí, kterou se má zabývat odvolací soud v občanskoprávním řízení, se rozumí jak správnost skutkových zjištění, tak správnost právního posouzení. V posuzované věci však bylo pravomocné rozhodnutí zrušeno pro věcnou nesprávnost, kterou v řízení podle § 94 a násl. správního řádu nebylo možné přezkoumávat.

[8] V stěžovatelem zmíněném rozsudku ze dne 21. 1. 2010, č. j. 6 As 36/2009-162, Nejvyšší správní soud uvedl, že přezkumné řízení podle § 94 a násl. správního řádu je „mimořádným prostředkem směřujícím do změny či zrušení již pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Jediným důvodem, pro který může příslušný správní orgán přezkoumávané pravomocné správní rozhodnutí v přezkumném řízení zrušit, je skutečnost, že přezkoumávané rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy (§ 97 odst. 3 správního řádu). Kritériem přezkoumávání je pak pouze zákonnost přezkoumávaného správního rozhodnutí, nikoliv též věcná správnost

pokračování

nebo jiná hlediska (srov. Vedral, J.: *Správní řád. Komentář*. Praha: Bova Polygon, 2006, s. 554, 555). I v případě rozporu přezkoumávaného rozhodnutí s právními předpisy však musí přezkoumávající orgán dbát na zachování zásady proporcionality vyjádřené v § 94 odst. 4 správního řádu: „Jestliže po zahájení přezkumného řízení správní orgán dojde k závěru, že ačkoli rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, byla by újma, která by jeho zrušením nebo změnou vznikla některému účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí v dobré víře, ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, řízení zastaví.“ Při využívání § 94 a násl. správního řádu je třeba dbát toho, že každý vrchnostenský správní akt, rozhodnutí, je již pojmově zásahem do subjektivních oprávnění a povinností osoby. Stalo-li se takové rozhodnutí pravomocným, musí státní moc poskytovat výkonu práv účinnou ochranu a jejich nositelům garanci nenarušitelnosti takovýchto práv. Tento princip není ostatně v právu ničím ojedinělým. Stejně tak ve sféře soukromého práva platí, že bude poskytnuta ochrana pokojnému stavu (*neminem laedere*) a této ochrany se lze bez pochybností dovolat i tam, kde by pokojný stav byl nastolen protiprávně. Navíc v teorii ani v praxi není zpochybňováno, že výkon státní správy se děje s *presumpcí* legality a správnosti. K odstranění věcných, procesních i hmotněprávních vad rozhodnutí slouží řádné opravné prostředky, podávané proti nepravomocným rozhodnutím. Jestliže se rozhodnutí stane pravomocným (doslova „nabude moci práva“, stává se právem), je jím vázán nejen jeho adresát, ale i jeho původce a rozhodnutí je považováno za zákonné a věcně správné. Je samozřejmé, že právo musí stanovit mechanismy, jak odstranit akty nezákonné, které se staly právem. Tyto mechanismy jsou však výjimkou, jejich uplatnění je vázáno na přísné podmínky a užijí se jen tam, kde zájem na odstranění nezákonnosti vyžaduje prolomení shora naznačených principů, a jen v rozsahu nezbytném k dosažení účelu (*zásada ne ultra vires*). Z toho plyne, že je povinností správního orgánu při zrušení rozhodnutí vždy zvážit, zda ochrana práv založených podle pravomocného rozhodnutí, při jehož vydání byl porušen zákon, může být odstraněna i jinak. (srov. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 10. 1996, sp. zn. 7 A 139/94).“

[9] Nicméně ve věci řešené v uvedeném judikátu bylo v rámci řízení vedeného podle § 94 a násl. správního řádu zrušeno závazné stanovisko o přípustnosti přípravy navrhovaných prací na nemovitosti z hlediska státní památkové péče, k čemuž došlo v důsledku odlišného názoru nadřízeného správního orgánu na způsob obnovy kulturní památky. Jednalo se tedy o úkon vydaný v rámci mantinelů vymezených příslušnými právními předpisy, který byl shledán věcně nesprávným, což podle Nejvyššího správního soudu nepředstavovalo zákonný důvod pro jeho zrušení v přezkumném řízení.

[10] V nyní posuzované věci je však situace odlišná, neboť v ní přestupková komise ve výrokové části II. pravomocného usnesení ze dne 9. 8. 2024, č. j. MUHT 21155/2024, zastavila řízení vedené proti stěžovateli pro přestupek proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bodu 3 zákona o některých přestupcích, kterého se měl dopustit tím, že v blíže neurčené době nejpozději do 11.00 hodin dne 13. 4. 2023 v H. T. v ul. G. vyměnil zámek vchodových dveří domu č. p. X a zámek dveří kůlny na pozemku u domu č. p. X, aniž by nové klíče od zámků předal své manželce Ing. P. P., čímž jí od 11.00 hod. dne 13. 4. 2023 znemožnil přístup do domu a jiných bytových prostor, neboť tento skutek není přestupkem. Podle závěru přestupkové komise totiž výměna zámků nepředstavovala protiprávní jednání, neboť manželka stěžovatele, která s ním vlastní uvedený dům, se z něho odstěhovala již na začátku března roku 2023 a dne 17. 3. 2023 si z něho odvezla své věci za pomoci rodičů, u nichž dočasně i s dětmi bydlí. Manželka tedy nepochybně opustila společnou domácnost, kde zůstal žít stěžovatel. Pakliže tedy stěžovatel vyměnil zámky tak,

aby manželka nemohla nekontrolovaně vstupovat do jeho obydlí, jednal po právu. Ta může, byť je spoluvlastnicí nemovitosti, do ní vstupovat pouze ze zákonných důvodů a s vědomím stěžovatele, který má právo jí vstupu v ostatních případech zabránit právě osazením zámeků, k nimž manželka nemá klíče. S tímto právním názorem přestupkové komise se však neztotožnil krajský úřad jako její nadřízený správní orgán, který považoval za rozhodné, že předmětný dům je ve společném jmění manželů a jelikož stěžovatel vyměnil zámky u jeho vstupních dveří i kůlny, aniž by reagoval na žádost manželky o předání nových klíčů, odepřel jí možnost vstupu do předmětné nemovitosti, v důsledku čehož nemohla naplnit svoje užívací a vlastnické právo. Jednání stěžovatele tedy naplnilo všechny formální znaky i materiální znak přestupku podle § 7 odst. 1 písm. c) bodu 3 zákona některých přestupcích. Proto krajský úřad výrokovou část II. usnesení přestupkové komise ve zkráceném přezkumném řízení vedeném podle § 98 správního řádu rozhodnutím ze dne 24. 10. 2024, č. j. PK-VVŽÚ/10355/24, zrušil a věc jí vrátil, přičemž žalovaný odvolání proti tomuto zrušovacímu rozhodnutí zamítl rozhodnutím ze dne 30. 12. 2024, č. j. MV-181896-3/VS-2024.

[11] Důvodem pro zrušení příslušného výroku pravomocného usnesení v dané věci, jež stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nezpochybnil, tedy nebyly nedostatečně zjištěný skutkový stav, vady přestupkového řízení ani věcná nesprávnost tohoto správního aktu, který by jinak nepřekročil zákonné mantinely, nýbrž jeho rozpor s právními předpisy ve smyslu § 97 odst. 3 správního řádu. Jednalo se o nezákonné rozhodnutí, které lze podle citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2010, č. j. 6 As 36/2009-162, v přezkumném řízení zrušit. Tento judikát přitom za nezákonnost přezkoumávaného rozhodnutí správního orgánu nepovažuje jen jeho vydání nepřislušným správním orgánem, mimo jeho pravomoc nebo způsobem, který zákon neumožňuje, jak uvádí stěžovatel. Takový závěr v něm ostatně nemohl být vysloven i s ohledem na skutečnost, že náprava těchto a dalších nejzávažnějších vad rozhodnutí správního orgánu se uskutečňuje prohlášením jeho nicotnosti podle § 77 správního řádu. Argumentace stěžovatele institutem odvolání v občanském soudním řízení a judikaturou k němu se vztahující je mimoběžná, neboť se jedná o zcela odlišnou právní úpravu řádného opravného prostředku v jiném typu řízení před orgánem veřejné moci, kterou nelze použít pro účely přezkumného řízení jako mimořádného opravného prostředku podle správního řádu.

[12] K další kasační námitce o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku kvůli neposkytnutí výkladu příslušného zákonného ustanovení a pominutí rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2010, č. j. 6 As 36/2009-162, lze odkázat na obsah rozsudku krajského soudu, který sice uvedený judikát zmínil pouze v naraci, nicméně jej nepochybně zohlednil a splněním zákonných podmínek pro zrušení výrokové části II. pravomocného usnesení přestupkové komise se náležitě zabýval. Dospěl totiž dospěl k závěru, že všechny správní orgány, včetně přestupkové komise, popsaly jednání stěžovatele jako úmyslné znemožnění výkonu vlastnického práva spoluvlastníci výměnou zámku vstupních dveří, tj. jako schválnost. Rozdílný náhled přestupkové komise oproti správním orgánům vyššího stupně spočíval pouze v tom, že na stěžovatelovo jednání nahlížela jako na legální, takže odlišnost spočívala pouze v závěru o zákonnosti či nezákonnosti prokázaného skutku. Nelze proto akceptovat stěžovatelovo tvrzení, že přezkum pravomocného rozhodnutí byl proveden chybně z hlediska věcné správnosti, nikoli z hlediska zákonnosti, jak požaduje znění § 97 odst. 3 ve spojení s § 98 správního řádu. Tato zákonná ustanovení proto žalovaný svým rozhodnutím podle krajského soudu neporušil.

pokračování

[13] V napadeném rozsudku krajský soud dále uvedl, že stěžovatel rozhodnutím o zastavení přestupku nenabyl v dobré víře žádná konkrétní práva, neboť nepochybně se schválnosti vůči spoluvlastníci dopustil a jeho jednání bylo bez důvodných pochybností prokázáno. Naopak je z hlediska veřejného zájmu na zachování zásady legitimního očekávání a proporcionality žádoucí uvést skutkový a právní stav věci do souladu. Proto podle krajského soudu není žalobou napadené rozhodnutí v rozporu ani se zněním § 94 odst. 4 správního řádu. S tímto závěrem stěžovatel v kasační stížnosti nesouhlasí a opět s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2010, č. j. 6 As 36/2009-162, namítá, že rozhodnutí v přestupkovém řízení se jej dotýká, neboť pokud je uznán vinným ze spáchání přestupku, má to pro jeho postavení a právní povinnosti jednoznačně negativní efekt, minimálně proto, že musí zaplatit pokutu, náklady řízení a obdrží záznam do rejstříku přestupků. Ani s touto stížnostní námitkou se však nelze ztotožnit, neboť i když v důsledku zrušení pravomocného rozhodnutí ve zkráceném přezkumném řízení mohl být stěžovatel postižen za spáchání přestupku, nenabyl ze zastavení přestupkového řízení v dobré víře žádná konkrétní práva, kterých by mohl pozbyt. Navíc újma, která zrušením přezkoumávaného usnesení stěžovateli vznikla, evidentně není ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla veřejnému zájmu tím, že v důsledku vydání nezákonného rozhodnutí nedošlo k potrestání pachatele za jednání, jež evidentně naplnilo všechny znaky skutkové podstaty přestupku. V přezkumném řízení tak nebyla porušena ani zásada proporcionality vyjádřená v § 94 odst. 4 správního řádu.

[14] S ohledem na shora uvedené skutečnosti lze konstatovat, že krajský soud věc posoudil zcela v souladu s právními předpisy, a správně tedy shledal naplnění všech zákonných podmínek pro zrušení příslušné části usnesení o zastavení přestupkového řízení ve zkráceném přezkumném řízení za použití § 97 odst. 3 správního řádu. Nedopustil se přitom žádného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. zmíněné usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 8 As 287/2020, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu svých nákladů. Procesně úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Z naposledy uvedeného rozhodnutí rozšířeného senátu dále plyne, že stěžovatel nemá právo na vrácení zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2025

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu

